

3. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса: Фенікс, 2020. – с. 475.

Науковий керівник: к.ю.н, доцент Сулейманова С. Р.

Рубан Катерина Олександрівна

*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДОСТОВІРНІСТЬ І ДОСТАТНІСТЬ ЯК ОЗНАКИ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ЯКІСНИЙ ТА КІЛЬКІСНИЙ ВИМІР

Докази є одним з найважливіших інститутів цивільного процесу і розуміння їх сутності забезпечує реалізацію принципів і завдань цивільного судочинства. Щодо ознак доказів, то це ті визначені законом властивості, якими обов'язково повинен володіти судовий доказ. Серед них законодавець виділяє належність, допустимість, достовірність, достатність.

Єдності в підходах щодо визначення понять доказів та їх ознак немає, це зумовлює диференціацію підходів щодо цього питання. Чимало вчених-процесуалістів внесли свій внесок у розробку наукових позицій і концепцій щодо доказів та їх ознак в цивільному процесі, серед них: В. Д. Андрійцьо, Н. В. Волкова, О. О. Грабовська, В. В. Комаров, В. М. Кравчук, Т. М. Кучер, В. О. Ратушна, Т. В. Руда, Т. В. Степанова, С. Я. Фурса, Є. О. Харитонов тощо. Проте і на сьогодні дослідження доказів та їх властивостей є важливим і практично значимим. Це і обумовлює актуальність цього дослідження.

В контексті даної роботи увага зосереджена на достовірності і достатності доказів, а саме їх якісні та кількісні аспекти. Відповідно до ст. 79 ЦПК України достовірними є докази, на підставі яких можна встановити дійсні обставини справи [1]. ЦПК України не визначає критерій за якими можна зробити висновок про достовірність доказу, проте системний аналіз його норм дозволяє припускати, що такими критеріями може бути доброякісне джерело і співставлення з іншими доказами, при якому вони підтверджують один одного. Спершу точка зору щодо визначеності достатності доказу базувалась на концепції

«об'єктивної істини». Але з розвитком самого цивільного процесу з'явився висновок, що встановлення цієї істини з об'єктивних і логічних причин є неможливим, і достовірним є доказ, який здатний в достатній мірі максимально правдиво відтворити обставини, що мають значення для справи. Щоб упевнитися у достовірності доказу, – треба перевірити: чи правду говорить свідок, чи відповідають дійсності відомості, зазначені у документі, чи відповідає копія оригіналу. Важливим для цього є встановлення джерела, з якого був отриманий такий доказ, обставини в яких він формувався [2, с. 555].

Сумніви у достовірності доказів можуть виникати у зв'язку з: неправдивими пояснення сторін, третіх осіб; неправдивими показаннями свідка; фальсифікацію письмових та речових доказів тощо.

Достовірним можна вважати будь-який доказ, зміст якого не спростовано в процесі доказування. Тобто достовірність є якісною характеристикою змісту доказу і вказує на можливість такого судового інструменту-засобу доказування з'ясувати відомості про факти і обставини в достатній для прийняття судового рішення мірі [3, с. 331].

Відповідно до ст. 80 ЦПК України достатніми є докази, які у своїй сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування. Питання про достатність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання [1].

Достатність не є ознакою окремо взятого доказу, тому що суд вирішує питання про достатність сукупності доказів і до того ж у їх взаємозв'язку. Якщо, наприклад, належність, допустимість, достовірність є ознакою кожного окремого доказу, то достатність характеризує певну кількість доказів. Але, важливим є вказати, що це не робить дану ознаку виключно кількісним показником. Достатність характеризується тим, що подані докази у своїй сукупності дають змогу прийняти судові рішення не тому, що їх багато, а тому що вони якісні. Проте важливість їх кількості можна простежити в ситуації, коли наприклад суду подані непрямі докази. Очевидним є те, що непрямі докази повинні підтверджувати один одного і їх має бути більше ніж прямих. Суд не ставить перед собою завдання залучити до справи як можна більше доказів, бо нібито це підвищить рівень обґрунтованості судового рішення. Більше того в кожній конкретній справі неможливо визначити точну кількість доказів, та і не потрібно. Суд біль-

ше цікавить якість поданих доказів, як певна процесуальна гарантія справедливості і вмотивованості рішення на основі цих доказів.

Підсумовуючи вищевикладений матеріал, можна прийти до висновку, що правильне розуміння сутності поняття доказів, їх процесуального змісту, а також їх властивостей є одним з найважливіших аспектів будь-якого судочинства, в тому числі і цивільного. І зумовлено це ефективністю доказів як інструменту, що детермінує виконання завдань цивільного судочинства в цілому і виконання завдань правосуддя в кожній конкретній справі, зокрема.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 06.01.2003 року № 435-IV, в поточній редакції від 27.04.2022 року, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
2. Коментар до ЦПК Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / Заг. ред. С. Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2006. – Т. 1, 912 с.
3. Волкова Н. В. Щодо ознак достовірності та достатності доказів у цивільному судочинстві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 15 трав. 2020 р. / відп. ред. М. Р. Аракелян. – Одеса : Гельветика, 2020. – Т. 2. – С. 330-332.

Науковий керівник: асистент Московчук Д. О.

Руснак Софія Василівна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ ТА ЙОГО ПРАВОВА ПРИРОДА

Визначення правової природи рішення третейського суду, загалом, як і інших інститутів третейського розгляду мало досліджено та дещо різняться відповідно до різноманітних поглядів дослідників. В цілому виділяють дві теорії, відповідно до яких трактується подальше розуміння сутності рішення третейського суду.

Договірна теорія – наголошує на тому, що таке рішення являється завершальним етапом втілення третейської угоди, відповідно має цивільно-правове підґрунтя.